

COMMISSIE ZORGVULDIG BESTUUR

CZB/V/KSO/2005/123

BETREFT: Secundair onderwijs: Bijdrage voor schooluitstappen.

1. PROCEDURE

1.1 Ontvangst: 02.12.2005

1.2 Verzoeker

Ouder van een leerling.

1.3 CZB

Een mail werd ontvangen op het secretariaat van de Commissie zorgvuldig bestuur op 02/12/2005.

De vraag wordt op 05/12/2005 geagendeerd voor de zitting van 05/12/2005.

2. STANDPUNTEN VRAGENDE PARTIJ

Kan de school kinderen verplichten aan een schoolreis deel te nemen, in dit geval een schoolreis waar reeds betaald moet worden zonder te weten wat er aan uitstappen en bezoeken gepland is. Ik werd ingelicht door een andere schooldirectie dat een uitstap, schoolreis, enkel verplicht kan worden indien het bezoek in de eindtermen staat van het desbetreffende jaar.

Is het de school toegestaan om zonder medeweten van de betalende ouders, eensklaps te melden dat er reeds 50 euro aanbetaald is geweest en dat deze niet terugvorderbaar is?

Hebben de ouders recht op het einde van het schooljaar om te weten aan wat de 150 euro schoolgeld die we in september betalen, is uitgegeven?

3. ZITTING COMMISSIE

3.1 Datum en uur

5 december 2005, 15u.30

3.2 Kamer

Kamer bevoegd voor secundair onderwijs, deeltijds kunstonderwijs, volwassenenonderwijs, centra voor leerlingenbegeleiding

3.3 Commissieleden

De Commissie is overeenkomstig artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet XIII en artikel 1 tot en met en artikel 3 van het ministerieel besluit van 27/09/2002 betreffende de Commissie zorgvuldig bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Ernest Duys, voorzitter.

Luc Muylaerts, Nele Willems, Etienne Becuwe, Jean Dujardin.

3.4 Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

Geen.

4. ADVIES VAN DE COMMISSIE

4.1 Regelgeving

* Internationaal Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele rechten van 19 december 1966. Artikel 13. De Lid-Statens maken het middelbaar onderwijs door middel van alle passende maatregelen en in het bijzonder door de geleidelijke invoering van kosteloos onderwijs, voor ieder beschikbaar en algemeen toegankelijk.

* Het Verdrag inzake de Rechten van het Kind van 20 november 1989. Artikel 28 bepaalt dat de Lid-Statens het recht erkennen van het kind op onderwijs en teneinde dit recht geleidelijk en op basis van gelijke kansen te verwezenlijken, ervoor zorgen de ontwikkeling van het secundair onderwijs aan te moedigen voor ieder kind, beschikbaar te stellen en toegankelijk te maken en passende maatregelen te nemen zoals de invoering van gratis onderwijs en het bieden van financiële bijstand indien noodzakelijk.

* Grondwet. Artikel 24 bepaalt dat de toegang tot het onderwijs kosteloos is tot het einde van de leerplicht (basis- en secundair onderwijs).

* 13 juli 2001 - Decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek

Art.V.13 In het door de Gemeenschap gefinancierd of gesubsidieerd voltijds secundair onderwijs en deeltijds beroepssecundair onderwijs kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd.

Na overleg binnen de participatieraad of de schoolraad bepalen schoolbesturen de lijst van bijdragen die aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen kunnen worden gevraagd, evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend. Deze regeling wordt schriftelijk aan de ouders of aan de meerderjarige leerlingen meegedeeld.

* Omzendbrief SO 78 van 27 november 2001 betreffende het zorgvuldig bestuur in het secundair onderwijs.

4.2 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging en met eenparigheid van stemmen de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en advies.

4.3 Bevoegdheid

De Commissie is van oordeel dat zij bevoegd is rekening houdende met de aangehaalde feiten en de geldende regelgeving.

4.4 Advies

Internationale verdragen, de grondwet en de regelgeving secundair onderwijs voorzien dat er in het door de Gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde secundair onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Er kan een bijdrage gevraagd worden aan de ouders, mits de regeling gevolgd wordt inzake overleg en informatie.

In zijn arrest 28/92 van 2 april 1992 heeft het Arbitragehof de tweedeling binnen het leerplichtonderwijs aanvaard: enerzijds kosteloze toegang voor het leerplichtonderwijs waarbij rechtstreekse of onrechtstreekse schoolgelden geen beperking mogen vormen en anderzijds het vragen van een bijdrage voor didactisch materiaal en voor bepaalde activiteiten, zonder dat deze de kosten van noodzakelijke en geleverde goederen of prestaties mag overschrijden.

De conclusie is dat er in het secundair onderwijs geen absolute kosteloosheid bestaat, wel kosteloze toegang. Voor onderwijsactiviteiten mogen aan ouders en meerderjarige leerlingen bepaalde kosten worden doorgerekend. Het is evident dat het om effectieve, aantoonbare en verantwoorde kosten van goederen en diensten moet gaan die in evenwichtige verhouding staan tot de eigenheid en de doelgroep van het secundair onderwijs.

De Commissie herhaalt haar standpunt dat schoolreizen niet noodzakelijk zijn in het kader van eindtermen en ontwikkelingsdoelen. De Commissie is van oordeel dat in principe schooluitstappen niet tot het basisaanbod behoren en moeten beschouwd worden als niet verplicht. De effectieve kosten kunnen in rekening gebracht worden bij de ouders, op voorwaarde dat ze in een evenwichtige verhouding staan tot de doelgroep van het secundair onderwijs. Voor schooluitstappen kan dus een bijdrage gevraagd worden, eventueel met inbegrip van de kosten van een annulatieverzekering.

De Commissie is van oordeel dat de school aan de ouders geen willekeurige bijdragen mag vragen. Het aanrekenen van kosten in de bijdrage dient reëel te zijn: enerzijds in overeenstemming met de door de school effectief gemaakte kosten en anderzijds voor goederen of diensten waarvan de betrokken leerling gebruik heeft gemaakt.

Vooreerst dient er naar verhouding van de bijdrage van de ouders, een kwaliteitsvol aanbod te zijn. Verder is het zo dat de school geen bijdrage kan vragen die zodanig hoog is dat er een kans

is op een indirect inschrijvingsgeld of een verkoop met duidelijke winstdoeleinden. Dit is zeker het geval als de bijdrage geldt voor goederen en diensten die tijdens de schooldagen aansluiten op het leer- en opvoedingsprogramma.

Bovendien kan nooit een bijdrage gevraagd worden voor een uitstap waarop leerlingen volgens de afspraken in het schoolreglement reglementair afwezig zijn. Ouders zijn niet verplicht deze soort bijdrage te betalen.

Ouders kunnen hierover een klacht indienen bij de Commissie zorgvuldig bestuur die een sanctie kan opleggen.

Een ander element zijn de wijzigingen van de bijdrage tijdens het schooljaar. De Commissie is van oordeel dat het niet de bedoeling kan zijn dat schoolbesturen, buiten kennelijke uitzonderingsgevallen met een uitzonderlijke reden of bijzondere omstandigheden, de bijdrageregeling tijdens het schooljaar aanpassen. Wanneer deze uitzonderingsgevallen zich zouden voordoen, kan een aanpassing van de bijdrageregeling na de voorziene procedures in het participatieproces.

De Commissie zorgvuldig bestuur vraagt het schoolbestuur (directie) samen met de ouders (schoolraad) jaarlijks op kritische wijze de aangerekende kosten te evolueren. Het moet de bedoeling zijn om het leren en opvoeden zo weinig mogelijk financieel te belasten met dure activiteiten. Voor duurdere activiteiten moet aanvaard worden dat die niet volledig ten laste kunnen zijn van de bijdrageregeling van de ouders.

De regelgeving voorziet dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via overleg in het participatieproces. De vergelijking tussen gemaakte kosten en gevraagde bijdrage dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders schriftelijk duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

De Commissie is van oordeel dat de school er dient over te waken dat er verder voldoende communicatie is over de concrete bijdrageregeling. Ouders krijgen de mogelijkheid om op aanvraag alle mogelijke details van allerhande kosten en rekeningen te bekomen. Het is redelijk dat de school zelf niet het initiatief neemt om voor alle leerlingen de bewijsstukken van uitgaven voor te leggen. Ouders en school moeten voldoende met elkaar communiceren zodat een volledig inzicht kan bekomen worden aangaande schoolrekeningen, zij het voor de details op verzoek van de ouders.

Brussel, 5 december 2005

Willy Van Belleghem
Secretaris

Ernest Duys
Voorzitter